

Tillsyns- och verksamhetsplan 2019

ALINGSÅS
KOMMUN

Innehåll

Inledning.....	2
Styrande dokument.....	3
Årets verksamhet.....	5
Avdelningen för miljö och vatten.....	8
Avdelningen för Livsmedel & Hälsa.....	13
Resursbehov för hela miljöskyddskontoret.....	17
Planerad tid.....	18
Ekonomi.....	21
Uppföljning.....	21

Inledning

Miljöskyddsnämnden ska enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) årligen ta fram en plan för hur tillsynsarbetet utifrån miljöbalken ska bedrivas.

Nämnden ska också enligt förordning (EG) nr 882/2004 årligen ha en kontrollplan som visar hur livsmedelskontrollen är uppbyggd och organiserad.

Tillsynsplanen ska grundas på en behovsutredning som omfattar nämndens ansvarsområden samt ett register över verksamheterna i kommunen.

Planeringen strävar efter att uppfylla nationella, regionala, lokala miljömål och andra nationella mål inom t.ex. livsmedelskontrollen.

Stor del av verksamhetstiden styrs av inkommande ärenden t.ex. ansökningar, anmälningar men även andra förfrågningar samt råd och information.

Miljöskyddskontoret kommer under 2019 att byta ärendehanteringssystem. Arbetet har påbörjats under 2018 och det är tydligt att arbetet är både tidskrävande och komplicerat. Resurser för arbetsuppgifterna har avsatts i denna tillsyns- och verksamhetsplan men om uppskattningen av tidsåtgången är tillräcklig återstår att se.

Under 2019 kommer naturvården få något mer fokus och resurser än de senaste åren. Detta genom att en naturvårdsgrupp startas, ett nytt naturreservat utreds och att ett tillsynsprojekt rörande naturminnen att genomförs.

Den behovsutredning som nämnden antog den 27 september 2018 (MN § 55) visar på ett behov av personalförstärkning. Inför 2018 har vi prioriterat upp områden som blivit nedprioriterade under flera år. Mer om detta kommer under de olika verksamhetsområdena.

Resurser i form av tjänster saknas för att klara samtliga områden som identifierats i behovsutredningen. Prioritering av verksamheter ur behovsutredningen har därför krävts till verksamhetsplanen för 2019. Vid prioriteringar inför 2019 har också Alingsås kommuns flerårsstrategi för 2019-2021 använts.

Styrande dokument

Nationella och lokala miljömål

Riksdagen har fastställt 16 nationella miljö kvalitetsmål. Målen ska vara styrande och vägledande för miljöarbetet i Sverige och vara uppnådda inom en generation, d.v.s. 20-30 år. De ska också vara vägledande för hur de allmänna bestämmelserna i Miljöbalken ska tolkas.

De lokala miljömålen för Alingsås kommun antagna av kommunfullmäktige avser perioden 2011-2019. Detaljerade mål för perioden efter 2013 har inte tagits fram.

Lagstiftning

Nämndens verksamhet styrs till övervägande del av lagstiftning. De lagar som främst styr nämndens arbete är

- EG-förordningar och direktiv
- EU:s tjänstedirektiv
- Livsmedelslagen
- Miljöbalken
- Förvaltningslagen
- Kommunallagen
- Offentlighets- och sekretesslagen
- Personuppgiftslagen
- Plan- och bygglagen
- Regeringsformen
- Skogsvårdslagen
- Smittskyddslagen
- Strålskyddslagen
- Tobakslagen

Lagstiftningen är till stora delar nationell men inom vissa områden gäller EU-lagstiftningen direkt utan att den har införlivats i den svenska. Det gäller framför allt inom livsmedelsområdet. Till lagarna finns en rad följdförfattningar som utfärdas av regering och centrala verk. Dessutom utfärdas en rad allmänna råd, direktiv, riktlinjer och vägledningar av Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Socialstyrelsen, Livsmedelsverket, Jordbruksverket med flera.

I Alingsås finns lokala föreskrifter baserade på lagstiftningen:

- Avfallsplan och renhållningsordning för Alingsås kommun
- Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön

En mycket stor del av verksamhetsplanen är en följd av lagar, förordningar och föreskrifter med mera. Dessa kommenteras emellertid inte särskilt utan det är underförstått att lagstiftning med följdbestämmelser styr nämndens myndighetsutövning.

Kommunens flerårsstrategi

Kommunfullmäktiges direkta beställning av verksamhet för miljöskyddsnämnden finns i nämndens reglemente, som också styr det dagliga arbetet parallellt med lagstiftning, kommunens styrdokument och miljömålsdokument. I flerårsstrategin finns de av kommunfullmäktige prioriterade målen, uppdrag till nämnden samt ekonomin sammanställda.

Åtaganden

Miljöskyddsnämnden har i Alingsås flerårsstrategi för 2019-2021 fått ett riktat uppdrag och resurser för utredning inrättande av nytt naturreservat. Det finns också flera fokusområden och uppdrag där miljöskyddsnämnden kommer att bidra genom särskilda åtaganden. Vilka de är framgår av miljöskyddsnämndens flerårsstrategi 2019-2021 som antas separat.

Miljö- och kvalitetspolicy

För det interna miljö- och kvalitetsarbetet har nämnden antagit policys enligt följande:

Miljö

Miljöskyddskontoret tog fram en miljöpolicy under 2013 vilken lyder;

"Miljöskyddskontoret arbetar med tillsyn och prövning enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Det innebär att förbereda frågor till politikerna och utföra det politikerna bestämt inom ramen för miljöskyddsnämndens befogenheter. Tillsynens syfte är bl. a. att miljöbalkens portalparagraf (1 kap. 1 §) om hållbar utveckling och en god miljö ska främjas i hela kommunen.

Dessa syften ska vi också förverkliga i vår egen verksamhet genom

- som ett minimimål följa de lagar och krav som gäller för oss
- aktivt arbeta med att ständigt förbättra vårt miljöarbete
- verka för att våra transporter har så liten miljöpåverkan som möjligt
- verka för att vår pappersanvändning effektiviseras"

Kvalitet

- Vi ska vara korrekta och konsekventa i vår myndighetsutövning och ha en god servicegrad mot allmänhet och företag.
- Vi ska i vårt arbete sträva efter ständig förbättring av miljöarbetet för att nå en hållbar utveckling i hela kommunen.
- Vårt arbete ska kännetecknas av professionellt utförande och hög kompetens för att nå goda miljöresultat.

Prioriteringar

Nämnden fastställer följande vägledande prioriteringsordning om/när olika insatser måste vägas mot varandra.

1. Handläggning av inkommande ärenden där det finns risk för olägenhet/skada på miljön (klagomål etc.)
2. Tillsyn och kontroll över verksamheter med fast årlig avgift
3. Ansökningar och anmälningar (inkommande ärenden)
4. Planerade tillsynsinsatser på övriga verksamheter
5. Remisser

Årets verksamhet

Syftet med verksamhets- och tillsynsplanen är att visa hur miljöskyddsnämnden, utifrån befintliga resurser avser utföra tillsynen enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen under 2019. Hur miljöskyddsnämndens tillgängliga tillsynsresurser fördelas redovisas i tabell 2.

Nämndens arbete

Nämnden har planerat in 12 ordinarie möten enligt beslut i miljöskyddsnämnden. Varje nämndmöte föregås av ett sammanträde med miljöskyddsnämndens arbetsutskott samt presidieträff förutom vid mandatperiodens första möte i januari 2019. I ärenden som kräver snabba beslut finns delegation till ordförande.

Presidiet deltar i regelbundna träffar med presidierna i samhällsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden för att diskutera gemensamma frågor.

Under året kommer också två stycken miljöpolitiska forum och två kvalitetsdagar att genomföras.

Resurser och förutsättningar 2019

Personal

Sedan den 1 okt 2016 består miljöskyddskontoret av två avdelningar med var sin avdelningschef. De två avdelningarna är livsmedel & hälsa och miljö & vatten. Miljöskyddskontorets administratörer tillhör sedan juni 2017 samhällsbyggnadskontorets avdelning administrativs stöd.

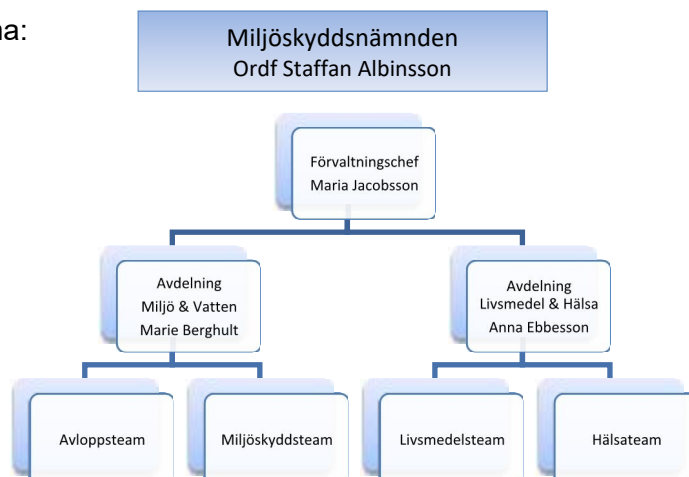
Under 2016 beslutades att kommunekologen skulle bli placerad på miljöskyddskontoret och denna tjänst ligger på avdelningen livsmedel & hälsa från och med 2017.

Kompetenskrav och utbildning

Handläggarna har högskoleutbildning som är relevant för att utföra och kunna vidareutveckla arbetet.

Kompetensutveckling sker kontinuerligt genom deltagande vid exempelvis Länsstyrelsens och Kemikalieinspektionens tillsynsvägledningsseminarier. Specialanpassade utbildningar ges ofta inför projekt, som till exempel leds av Miljösamverkan Västra Götaland. Utbildning som ges av de statliga verken ger en väl anpassad kompetensutveckling.

Organisationsschema:

En behovsutredning för hela nämndens verksamhet har tagits fram för perioden 2019-2021 och har godkänts av nämnden.

Det beräknade behovet av personella resurser för att bedriva en fullgod verksamhet vid miljöskyddskontoret framgår av behovsutredningen. Resurserna räcker inte för att fullfölja all lagstadgad tillsyn och kontroll. En prioritering måste därför göras.

Miljöskyddsnämnden har fått en fortsatt utökning av ramen med 1 Mkr 2019 för att intensifiera arbetet med att nå målet om mindre utsläpp av näringsämnen till sjön Anten. Under 2019 medger budgeten en personalresurs enligt den högra kolumnen i nedanstående tabell.

	Tjänster enligt behovsutredning 2019-2021	Resurs enligt budget 2019
Förvaltningschef	1	1
Avdelningschef	2	2
Projektledare införa Ecos		0,5
Administratörer inkl kommunikatör	4,7	2,7
Handläggare	22,7	21
Ekolog	2	1
Miljöutredare	1	0
Totalt	33,4	28,2

Planeringen är ett försök att, utöver de områden som inte kan väljas bort, genomföra en så stor del av aktiviteterna inom de områden som nämnden har uttryckt ska prioriteras som möjligt. Flera väsentliga uppgifter enligt behovsutredningen kommer dock inte att kunna genomföras.

Handläggarna på miljöskyddskontoret har huvudsaklig tillhörighet inom en avdelning men några arbetar över avdelningsgränserna beroende på vilka ärenden som kommer in. Kansliet fungerar som ett nav som servar alla handläggare och nämnd med diarieföring, expediering, protokoll mm. Kansliet lägger grunden till en rättssäker process.

Avtal och samverkan

Kontoret deltar i olika samverkansgrupper inom Göteborgsregionen och Miljösamverkan Västra Götaland. Genom detta samarbete kan mycket gemensamt informations- och tillsynsmaterial tas fram med gemensamma resurser. Exempelvis använder sig kontoret i hög grad av Miljösamverkans tillsynshandledning och checklistor. Flera av tillsynsaktiviteterna är också sådana som görs tillsammans med miljökontor i andra kommuner. Exempel på detta är samarbetet som sker inom Luft i Väst och Göteborgs luftvårdsprogram.

Miljöskyddskontoret deltar i Säveåns vattenvårdsförbund är tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen med i Göta älvs vattenvårdsförbund.

Genom avtal med Västra Götalandsregionen har nämnden tillgång till miljömedicinsk expertis genom att Yrkes- och miljömedicinska avdelningen vid SU kan konsulteras. Här kan också apparatur och mätinstrument som vi inte själva äger hyras för en rimlig avgift. Ramavtal för analystjänster upphandlas av upphandlingsenheten i kommunen.

Utrustning

Som hjälp och stöd i arbetet finns teknisk utrustning och mätapparatur. Utrustning som används dagligen är datorer, telefoner, digitalkameror och fordon. Datorerna har program för ett brett användningsområde där de viktigaste är ärende- och registerhantering, kontorsapplikationer, ekonomi och informationssökning. Nästan lika viktiga är en rad specialapplikationer, även om de kanske inte används dagligen.

Betydelsefull utrustning i övrigt för att upprätthålla verksamheten är snabbtermometrar, ATP-mätare (för rengöringskontroll), temperatur- och luftfuktighetsloggrar, bullermätare, fuktmätare och gammastrålningsmätare.

Läsanvisning

Tidsfördelningen mellan olika aktiviteter (tillsyn respektive verksamhetsutveckling) följer i stort SKL:s rekommendationer.

Avdelningen för miljö och vatten

Årets planering börjar med att introducera två nya inspektörer på kontoret. Just nu har vi ett inte riktigt full bemanning på avdelningen och kommer behöva rekrytera. Ny avdelningschef är rekryterad och börjar i slutet av april.

Inom miljöskyddsteamet och avloppsteamet så läggs flera branscher ihop och bildar branschområden/kluster. De olika branscherna och indelningen i kluster finns längre ner på sidan.

Stort fokus i år kommer att vara på att införa vårt nya ärendehanteringssystem Ecos. I samband med detta kommer rutiner och arbetsätt ses över. Fokus på digitalisering finns med och det nya systemet möjliggör utveckling mot mer digitala arbetsätt.

Vi fortsätter att se över och periodisera verksamheter på intervall. Detta för att få en mer långsiktig planering av tillsyn. En flerårig planering ger underlag för mer långsiktiga prioriteringar av resurser och innebär en kontinuitet för verksamhetsutövarna.

Vi kommer fortsätta arbeta med att öka och förbättra företagskontakten. Under 2018 fick vi bra respons och mycket positivt från företagare i våra kontakter och detta fortsätter vi att jobba på under 2019.

Resurser i form av tjänster saknas för att klara samtliga områden som identifierats i behovsutredningen vilket gör att prioriteringar har gjorts i verksamhets- och tillsynsplanen.

Nedan är uppdelningen i branschområden för avdelningen:

Avfall

- Nedskräpning
- Kompost
- ÅVC
- Sopdispens
- Avfallsupplag
- Farligt avfall
- Skrot
- Pcb
- Bygg/rivavfall
- Producentavfall avfall
- Infrastruktur

Avlopp

- Avloppsansökningar
- Tillsyn på små avloppsanläggningar inkl minireningsverk

Förorenade områden

- Ansvarsutredningar
- Deponier
- Avslutade kemtvättar

Kemikalier

- Golfbanor
- Bekämpningsmedel
- Cisterner

Tillsyn på Kosmetiska och hygieniska produkter
Sjukhus/djurkliniker
Lackerare
Ytbehandlare
grafiker
Fasad/klottersanerare
Köldmedia
Detaljhandel/varutillsyn
Kemikalier
Krematorium
Värmeverk
Vindkraftverk

lantbruk

tillsyn på lantbruk
spridning av bekämpningsmedel på lantbruk
animaliska biprodukter
växtodling

Värmepumpar

Handläggning av värmepumpsärenden
Tillsyn på värmepumpar

Kross, grus, motor

Täkt sten/grus
Asfaltsverk
Motorsportsbanor
Segelflyg
Skjutbanor

Fordon, mek

Drivmedelsstationer
Fordonstvätt
Fordonsverkstad
Mekanisk verkstad
Träindustri
Plast
Livsmedelsindustri
Tandläkartillsyn
Kemvätt/tvätt
Fritidsbåtshamn
oljeavskiljare

Tillsyn enligt Miljöbalken

Miljöbalken styr arbetet inom avdelningen. De kapitel som bland annat styr vår verksamhet är: Miljöfarlig verksamhet (MB 9 kap), Verksamheter som orsakar miljöskador (Förorenade områden; MB kap 10), Kemiska produkter (MB kap 14) och Avfall och producentansvar (MB kap 15).

Miljöfarliga verksamheter (MB 9 kap)

Omfattar tillsyn och handläggning av ärenden med miljöfarliga verksamheter (MFV). Tillsynen omfattar alla typer av miljöfarlig verksamhet och syftar till att säkerställa miljöbalkens mål och syften. Hos verksamheter som är tillstånds- eller anmälningspliktiga (B- respektive C-objekt) ska tillsynen bedrivas regelbundet enligt fastställd tillsynsplan. För övriga verksamheter (U-objekt) påbörjas det flera projekt som syftar till att få in verksamheterna i vårt register och också lägga upp frekvens för tillsynsintervall.

Arbetet med riskbaserad taxa fortsätter under 2019. Detta innebär att vi fortsätter att avgiftsklassa alla B- och C-objekt samt även vissa U-objekt. Utöver avgiftsklassning behöver dessa objekt också riskbedömas och nya avgiftsbeslut behöver fattas.

Under året planeras flera projekt att bedriva tillsyn på verksamheter med fokus på kemikalier. Vi fortsätter att ha fokus på att förbättra vårt register, nu när vi får ett nytt ärendehanteringssystem går mycket tid åt att se över vilka uppgifter som ska föras över och hur det ska föras över.

Industriutsläppsdirektivets (IED) är i svensk rätt genomförda som föreskrifter i industriutsläppsförordningen. Den operativa tillsynsmyndigheten ska, med utgångspunkt i myndighetens tillsynsplan, upprätta och regelbundet uppdatera ett tillsynsprogram för varje verksamhet som är tillståndspliktig enligt IED-bestämmelserna. I tillsynsprogrammet ska tillsynsmyndigheten bestämma hur ofta tillsynsbesök ska genomföras. Tiden mellan två tillsynsbesök ska bestämmas utifrån en bedömning av verksamhetens risk för miljön. Om verksamheten innebär betydande risker för miljön får tiden inte överskrida ett år och i andra fall får den inte överskrida tre år. Miljöskyddsnämnden har i dagsläget tillsyn över en anläggning som lyder under IED.

Anmälningsplikt för anslutning av oljeavskiljare till annan dagvattenanläggning än det kommunala dagvattennätet har börjat tillämpas. Arbetet har påbörjats tillsammans med VA-avdelningen med utsläppsriktvärden för dagvattenutsläpp till recipient. Anmälningsplikt och krav för anslutning av andra typer av avskiljare, till exempel dammar, torvfilterbrunnar, m fl, till dagvattennät försätter att utredas.

Verksamheter som orsakar miljöskador (Förorenade områden, MB kap 10)

Verksamheten består av tillsyn över förorenade områden enligt miljöbalken. Exempel på arbetsuppgifter är handläggning av anmälningar om efterbehandling, granskning av förslag till marktekniska undersökningar samt granskning av utförda undersökningar. Tillsyn över efterbehandlingsåtgärder, inventering och riskklassning enligt MIFO (Metodik för inventering av förorenade områden) samt uppdatering av EBH-stödet. Även tillsyn av misstänkt förorenade områden inklusive ansvarsutredningar, föreläggande om utredningar samt föreläggande om åtgärder förekommer.

I MIFO-databasen finns mer än 150 objekt i Alingsås kommun. Till detta kommer 5 nedlagda deponier som finns. Under 2019 kommer vi fokusera på några av de nedlagda deponierna.

Kemiska produkter (MB kap 14)

Exempel på arbetsuppgifter är tillsyn av hantering och försäljning av kemiska, hygieniska och kosmetiska produkter samt kontroll av märkning. Prövning av bekämpningsmedelsanvändning. Handläggning av köldmedia rapporter.

Tillsyn av hantering av kemikalier genomförs i första hand vid provningspliktig miljöfarlig verksamhet.

Under året kommer det genomföras minst 1 kemikalieprojekt. Tillsyn på cisterner och köldmedia fortsätter.

Avfall och producentansvar (MB kap 15)

Handläggning av klagomålsärenden under ärenden och allmän service utgör en stor del av arbetet inom området. Framförallt klagomål på nedskräpning men även andra felaktiga hanteringar av avfall. Prövning av undantag från Renhållningsordningen samt anmälan om eget omhändertagande enligt Avfallsförordningen utgör en del av arbetet. Ett annat område är granskning av rivningsärenden, för att säkerställa ett miljöriktigt omhändertagande.

Tillsyn av avfallshantering, inklusive farligt avfall och producentansvar sker i första hand vid tillsyn av objekt med miljöfarlig verksamhet. Därutöver utförs tillsyn vid återvinningsstationer. För komposter och andra undantag från renhållningsordningen sker endast tillsyn efter anmälan eller som projekt.

Avlopp

Kommunfullmäktige har skjutit till extra medel under 2019 för tillsyn av enskilda avlopp i Antens avrinningsområde. Uppföljning av inventeringarna kommer att behövas även 2020 och 2021 för att samtliga enskilda avlopp i området ska hålla en godtagbar standard 2021.

Handläggning av ansökningar och anmälningar gällande enskilda avloppsanläggningar med en högsta belastning av 25 pe (personekvivalenter) är den klart dominerande arbetsuppgiften. Även handläggning av ansökningar om tillstånd för latrinhantering, förmultningstoletter mm, begäran om förlängt slamtömningsintervall ingår.

Planerad tillsyn innefattar avloppsanläggningar som inte är anmälnings- eller tillståndspliktiga enligt miljöprövningsförordningen (mindre än 200 pe), tillsyn av enskilda avloppsanläggningar och minireningsverk, utredning av klagomål på olägenheter orsakade av utsläpp av avloppsvatten, yttranden till byggnadsnämnden samt deltagande i lokala och regionala arbets- och referensgrupper.

Ett intensivt arbete pågår för att uppnå *bättre vattenkvalitet i Anten* vilket är ett prioriterat mål i flerårsstrategin. Sjön Anten har bedömts ha måttlig ekologisk status beroende på övergödning, i första hand hög fosforbelastning. Västerhavets vattendistrikt har beslutat om ett åtgärdsprogram som syftar till att god status ska uppnås till 2021. Med de extra medel som har tilldelats nämnden av kommunfullmäktige är bedömningen att samtliga enskilda avlopp i Antens avrinningsområde kan ges tillsyn. Vidare bedöms också att en stor del av dessa kommer att kunna/behöva utföra nödvändiga förbättringar under perioden. Uppföljning kommer behövas även 2020 och 2021 för att samtliga enskilda avlopp i området ska hålla en av nämnden godkänd rening.

Enligt Havs- och Vattenmyndighetens (HaV) tillsynsvägledning bör man ha ett tillsynsintervall på minst vart 10 år på samtliga avlopp. Med en tillsynsintervall på vart 10 år beräknas åtgärdstakten bli på 5% för de enskilda avloppen vilket HaV anser att alla Sveriges kommuner ska uppnå. Enligt HaV:s intention bör kommunen också planera för att göra tillsyn på avlopp utanför Antens tillrinningsområde.

Under 2018 påbörjades tillsyn inom Färgens avrinningsområde och fokus var att tillsyna alla anläggningar som var äldre än 10 år, denna tillsyn fortsätter även 2019.

Lantbruk

Lantbrukstillsynen är prioriterad då EU's ramdirektiv för vatten pekar på att lantbrukstillsyn bör intensifieras, vi fortsätter tillsyn på mindre och större anläggningar och försöker styra in på intervall för tillsynsfrekvens.

Inriktning med kemikaliehantering kommer att fortsätta men även kontroll av gödsellagring för de som är djurhållare kommer att ske under året.

Avdelningen för Livsmedel & Hälsa

Avdelningen består av två team, livsmedel och hälsa, samt en kommunekolog. Livsmedelsteamet arbetar med kontroll av livsmedel och dricksvatten samt till kontrollen knutna arbetsuppgifter. Hälsateamet arbetar med hälsoskydd ute och inne, strandskydd, tobakstillsyn, planer och granskning av bygglov. Kommunekologen är en resurs för hela kommunen som bland annat arbetar med vattenvårdsfrågor, naturvårdsfrågor och planer.

Hälsa

Arbetsuppgifter inom hälsateamet 2019;

- Tillsyn skolor och förskolor
- Tillsyn "stickande och skärande" verksamheter (samt riskklassning)
- Tillsyn solarier, gym och nagelvård
- Radon i undervisningslokaler samt flerbostadshus
- Tillsyn fastighetsägare
- Tillsyn ombyggnation E20
- Tillsyn strandbad och bassängbad (samt riskklassning)
- Tillsyn naturvård
- Klagomål bostäder
- Luftövervakning
- Buller
- Planarbete
- Bygglovsgranskning
- Strandskydd
- Klagomål djur
- Övriga inkommande ärenden/klagomål
- Tobakstillsyn
- Remisser
- Implementering nytt ärendehanteringssystem

Hälsateamets arbete utgår ifrån de nationella miljömålen "God bebyggd miljö", "Säker stålmiljö", "Frisk luft", "Ett rikt växt- och djurliv" och "Biologisk mångfald", miljöbalken och dess bestämmelser samt tobakslagen och strålskyddslagen.

Under 2018 har arbetet med radonsituationen i flerbostadshus och undervisningslokaler fått välbehövligt fokus och resurser. Miljöskyddskontoret har nu en bild av mätningarna av radonförekomsten i dessa fastigheter och behöver under 2019 fortsätta med att se till att mätningar genomförs där de saknas samt att åtgärder görs på fastigheter som passerat gränsvärdena vid utförda mätningar.

Sedan 2017 har flera verksamheter som är anmälningspliktiga enligt 38§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd fasta avgifter vilket ger resurser för regelbunden tillsyn. Under 2019 fortsätter riskklassningen för årliga avgifter i fler verksamheter.

Den 1 juli 2019 träder en ny tobakslag i kraft vilket bland annat innebär utökat rökförbud på uteserveringar, hållplatser, idrottsplatser och lekplatser. Tillsynen av rökfria miljöer har prioriterats högre de senaste åren och kommer fortsätta vara allt mer prioriterad under 2019.

Den tillsyn av egenkontroll i flerbostadshus som bedrivs sedan 2017 kommer att fortsätta på likande sätt under 2019. Syftet är att förbättra boendemiljön för kommunens invånare och ge fastighetsägarna bättre förutsättningar för förebyggande arbete.

Tillsynen av strandskydd har under 2018 kunnat prioriteras något mer än tidigare. Detta visar att behovet av tillsyn är stort och fortsatt prioritering nödvändig under 2019. Förutom hantering av klagomål om brott mot strandskyddsbestämmelserna behövs en aktiv uppsökande tillsyn från miljöskyddskontoret. I nämndens uppdrag ingår också att samråda med samhällsbyggnadsnämnden i frågor om dispens från och upphävande av strandskyddet.

Tillsynen av naturvård har under många år varit eftersatt och nedprioriterad. Under 2019 kommer ett tillsynsprojekt rörande naturminnen att genomföras som ett första steg för att återuppta omsorgen om den skyddsvärda naturen i kommunen.

Teamet deltar i kommunens planarbete och bygglovsgranskning. Behovet av nya planer och revidering av gamla är stort. Planarbetet prioriteras för att möjliggöra bästa möjliga hantering i utvecklingen av Alingsås.

Till miljöskyddskontoret inkomna klagomål gällande bland annat buller, bostäder, djur handläggs av hälsateamet. Dessa ärenden är många gånger tidskrävande och tar en stor del av teamets resurser. Sedan 2018 finns nya rutiner för hantering av klagomål vilka gjort arbetet mer effektivt men också mer rättsäkert och ändamålsenligt.

För att veta hur miljötillståndet i kommunen är och förändras genomför miljöskyddskontoret sedan år 1995 regelbundna luftmätningar av kvävedioxid (NO₂) och flyktiga organiska kolväten (VOC) på fem platser i Alingsås tätort. I luftövervakningen samverkar vi med Luft i Väst och Luftvårdsförbundet i Göteborgsregionen. De gör beräkningar och mätningar av luftföroreningar. De har också en övergripande bevakning av luftvårdsfrågor i regionen.

Kommunekolog

Arbetsuppgifter för kommunekologen 2019;

- Kommunens vattensamordningsgrupp
- Kommunens naturvårdsgrupp
- Säveåns vattenråd
- Lona-projekt bland annat naturvårdsprogram
- Naturvårdsarbete
- Utredda nytt naturreservat
- Utredning kring inrättande av nytt naturreservat (uppdrag i flerårsstrategin)
- Planarbete SBK
- Bygglov

Kommunekologens arbete utgår ifrån de nationella miljömålen "God bebyggd miljö", "Ett rikt växt- och djurliv", "Levande skogar", "Grundvatten av god kvalitet", "Levande sjöar och vattendrag", "Giffri miljö", och "Biologisk mångfald" och "Ett rikt odlingslandskap".

Kommunekologen återfinns sedan januari 2017 på miljöskyddskontoret och tillhör organisatoriskt avdelningen livsmedel och hälsa. Ekologen är en resurs för hela kommunen.

Kommunekologen arbetar med och samordnar vattenfrågor. Detta görs t.ex. genom kommunens vattensamordningsgrupp och Säveåns vattenråds arbete.

Under 2019 kommer naturvården få något mer fokus och resurser än de senaste åren då en naturvårdsgrupp startas och ett nytt naturreservat utreds.

För närvarande finns sex pågående Lona-projekt som berör Alingsås kommun och där kommunekologen deltar i olika omfattning. Arbetet med dessa ansvarar kommunekologen för.

Vid kommunens planarbete på samhällsbyggnadsförvaltningen behövs kommunekologens kunskaper för att bland annat bevaka och bevara naturintressen. Även vid ärenden gällande strandskyddsdispenser är kommunekologen en resurs som samhällsbyggnadsnämnden kan behöva.

Livsmedel

Arbetsuppgifter inom livsmedelsteamet 2019;

- Planerad kontroll (inspektion, revision, provtagning, projekt)
- Extra offentlig kontroll
- Registrering
- Kontroll av nya verksamheter
- Föreläggande, förbud, åtalsanmälan
- Matförgiftning/Klagomål/Smittspårning
- Omvärldsbevakning och samordning med andra kontrollmyndigheter
- Remisser
- RASFF/IRASFF
- Beredningsplan
- Smiley
- Administrativt arbete såsom risk- och erfarenhetsklassning, typning och rapportering till Livsmedelsverket

Bestämmelser som styr livsmedelskontrollen finns i livsmedelslagstiftningen som i stor utsträckning är gemensam för hela EU. I förordning 882/2004 om offentlig kontroll finns krav på att varje medlemsstat ska utforma en flerårig nationell kontrollplan.

Sverige har en "Nationell plan för kontrollen i livsmedelskedjan 2018-2021" som är ett gemensamt vägledande dokument för myndigheterna i livsmedelskedjan. I kontrollplanen beskrivs hur den offentliga kontrollen i Sverige är organiserad, hur den genomförs, följs upp och utvecklas. Från 1 januari 2017 är alla myndigheter som utövar livsmedelskontroll skyldiga att årligen fastställa en plan för myndighetens livsmedelskontroll varför miljöskyddsnämnden årligen fastställer en fyraårig kontrollplan för livsmedel. I den av miljöskyddsnämnden antagna kontrollplanen framgår hur miljöskyddskontoret arbetar för att nå målen.

Målen för livsmedelskontrollen utgår från de övergripande målen med EU:s livsmedelslagstiftning; att skydda människors och djurs hälsa och växters sundhet och att värna konsumenternas intressen samt att se till att den inre marknaden fungerar effektivt. Den nationella planen innehåller fyra övergripande mål för kontrollen i hela livsmedelskedjan:

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.

- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

Den offentliga livsmedelskontrollen ska genomföras regelbundet och vara riskbaserad, rättsäker, ändamålsenlig och effektiv d.v.s. resurserna ska användas där de behövs och riktas dit de ger bäst effekt, så att målen i lagstiftningen uppnås. Kontrollen ska vara oberoende från ekonomiska eller andra intressen. Det ska finnas tillräckligt med kompetent personal som har tillgång till bra hjälpmedel och laboratorieresurser.

Miljöskyddsnämnden svarar för den operativa offentliga kontrollen vid knappt 400 livsmedelsanläggningar. Dessa är framförallt matserveringar i förskolor, skolor och äldreboenden, centralkök, större butiker, restauranger/matserveringar, dricksvattenverk, konfektyrfabriker och butiker av olika slag.

Den offentliga kontrollen ska leva upp till den kontrolltid och besöksfrekvens som fastställs i miljöskyddsnämndens kontrollplan för livsmedel. De anläggningar som endast har en halv till två timmars årlig kontrolltid får glesare kontrollbesök dvs besöks inte varje år. Alla anläggningar ska dock inom en 3-5-årsperiod ha fått den kontrolltid de tilldelats och betalar för.

Resursbehov för hela miljöskyddskontoret

Tabell 1, Antal objekt som finns i Miljöreda

Tillsynsobjekt	Antal	Beskrivning
miljöfarliga verksamheter A-anläggningar	0	A-anläggningar är miljöfarliga verksamheter som regleras av tillstånd beslutade av miljödomstolen, exempelvis stora energianläggningar.
miljöfarliga verksamheter B-anläggningar	16	B-anläggningar är verksamheter som regleras av tillstånd beslutade av länsstyrelsens miljöprövningsdelegation, exempelvis avfallsanläggningar. Miljöskyddsnämnden har övertagit tillsynsansvaret för de flesta B-anläggningar som finns i kommunen från länsstyrelsen.
miljöfarliga verksamheter C-anläggningar	60	C-anläggningar är anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter, exempelvis bensinstationer, livsmedelsindustrier och lackerare. Handläggning av anmälan och tillsyn över dessa ansvarar miljöskyddsnämnden för. Ett visst mörkertal finns.
U-tillsyn mfv Lantbruk Hygienlokaler Offentliga lokaler Cisterner	290 600 175 156 765	U-tillsyn omfattar övriga verksamheter som bland annat varken är tillstånds- eller anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter. Sådana är exempelvis fordonsverkstäder, jordbruk, kemikalielagrare, fritidsbåtshamnar, avlopp samt väg- och spåranläggningar. Butiker som säljer kemiska produkter och varor till allmänheten, frisersalonger, tatuering, solarier, bassängbad, skolor och förskolor tillhör också kategorin. Tillsyn över fastighetsägare och radon är andra exempel på U-tillsyn.
Köldmedieanläggningar > 10 kg	80	Köldmedieanläggningar är verksamheter som har ozon- eller växthuspåverkande köldmedia installerat. Verksamheterna är skyldiga att årligen besiktiga sina anläggningar. Miljöskyddsnämnden kontrollerar att besiktning utförs. Vid varje verksamhet kan flera anläggningar finnas. Mörkertalet är relativt stort
Förorenade områden	270	Utgörs av verksamheter som upptäcker föroreningar i mark vid till exempel grävarbeten. Omfattar även uppläggning av olika sorters material och föroreningar i byggnader som exempelvis PCB.

Planerad tid

Nedanstående tabell är den totala tiden inom olika branscher som kommer att göras under 2019. Nedanstående volymer följs upp och används som utvärdering av verksamheten. Miljöskyddskontoret ser kontinuerligt över volymer då prioriteringar inom avdelningarnas planering styrs/beskrivs via dessa. Beräkning av den tid varje heltidarbetsande inspektör har följer SKL´s rekommendationer på 1000 h (125 dagar) tillsynstid.

Miljömål	Agenda 2030	Aktiviteter	tid (h)
nationella målen för den offentliga livsmedelskontrollen		Planerad kontroll, Extra offentlig kontroll, Registreringar, Kontroll nya verksamheter	1761
nationella målen för den offentliga livsmedelskontrollen		Övrigt relaterat till planerad livsmedelskontroll	1595
nationella målen för den offentliga livsmedelskontrollen		Övrigt relaterat till livsmedelstillsyn	733
god bebyggd miljö		Hälsa övriga ärenden	735
god bebyggd miljö, ett rikt växt- och djurliv	Mål 9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation	Planer och bygglov	550
säker strålmiljö		Radon	255
levande sjöar och vattendrag, ett rikt växt- och djurliv		Strandskydd	200
god bebyggd miljö		Tillsyn hygienlokaler och offentliga lokaler	1150
god bebyggd miljö	Mål 3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar	Bostäder tillsyn och klagomål	380
frisk luft	Mål 3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar	Luftövervakning	70
grundvatten av god kvalitet, levande sjöar och vattendrag, giftfri miljö,		Vattenvård	205

hav balans, god bebyggd miljö			
levande sjöar och vattendrag, god bebyggd miljö		Lona-projekt	225
		Naturvård	220
levande skogar, ett rikt odlingslandskap, ett rikt växt- och djurliv		Remisser o samverkan (ekolog)	200
grundvatten av god kvalitet, levande sjöar och vattendrag, giftfri miljö, hav balans,	Mål 6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla	Avloppsansökan	2400
grundvatten av god kvalitet, levande sjöar och vattendrag, giftfri miljö, hav balans,	Mål 6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla	Avloppstillsyn, inkl uppföljning, registervård, förelägganden, bdt	1680
giftfri miljö, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, giftfri miljö, begränsad klimatpåverkan, skyddande ozonskikt	Mål 6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla Mål 7. Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla	kemikalier (tillsyn på flera olika branscher, både B, C och U-objekt) inkl sjukhus/djurkliniker, fasadvätt/klottersanerare, samt tillsynsprojekt från kemi. CFC, cisterner	1400
begränsad klimatpåverkan, giftfri miljö levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, giftfri miljö	Mål 6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla Mål 7. Säkerställa tillgång till ekonomiskt	Fordon, mek och plast samt u-objektstillsyn fokus på klimat /avfall	835

	överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla		
levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, giftfri miljö		Projekt uppströmsarbete (VA)	100
levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, giftfri miljö	Mål 7. Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla	Avfall (tillsyn på flera olika branscher, både B, C och U-objekt)	1100
god bebyggd miljö, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, giftfri miljö	Mål 9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation	infrastrukturprojekt timavg	210
levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, giftfri miljö	Mål 6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla	dagvatten tillsyn inkl MVG projekt	235
ingen övergödning, giftfri miljö, ett rikt odlingslandskap	mål 2, främja ett hållbart jordbruk	Lantbruk	500
grundvatten av god kvalitet, levande sjöar och vattendrag	Mål 6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla	värmepumpar	260
giftfri miljö, grundvatten av god kvalité, levande sjöar och vattendrag, ett rikt växt- och djurliv	Mål 6. Säkerställa tillgången till och en hållbar	förorenade områden inkl nedlagda deponier	1200

	förvaltning av vatten och sanitet för alla. Mål 9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation		
levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, giftfri miljö	Mål 6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten.. för alla. Mål 9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering..	kross, grus, berg, motorsport mfl., skjutbanor	260
Införande av nytt ärendehanteringssystem			2000
Ny hemsida			400
SUMMA			20859

Ekonomi

Budgeten för 2019 redovisas i miljöskyddsnämndens flerårsstrategi för 2019-2021.

Uppföljning

Uppföljning av verksamheten sker genom tidredovisning och avstämning av verksamheten mot tillsyns- och verksamhetsplanen. Uppföljning av verksamhetsplanen redovisas för nämnden i samband med kommunens vårbokslut, delårsbokslut samt årsbokslut.

Skulle större avvikelse i verksamhetsplanen uppstå krävs beslut om ändring/prioritering i verksamhetsplanen av nämnden. Mindre avvikelse beslutas av miljöskyddschef eller avdelningschef och rapporteras till nämnden.